

Kijkje in de ligbox

Diepstrooiselbox en box met vaste poot fa voriet bij hoogproductieve melkveebedrijven

	Jan Brummelhuis, Laren	Ger Ubachs, Epen	Ingrid en Paul De Backer, Waarschoot	Johan van Beek, Teteringen
	 <ul style="list-style-type: none"> - 76 koeien - rollend jaargemiddelde: 10.983 kg melk, 4,37% vet en 3,49% eiwit - koeien jaarrond binnen 	 <ul style="list-style-type: none"> - 45 koeien - rollend jaargemiddelde 12.500 kg melk, 4,40% vet en 3,45% eiwit - stripgrazen tijdens weideseizoen 	 <ul style="list-style-type: none"> - 45 koeien - rollend jaargemiddelde 11.738 kg melk, 4,13% vet en 3,43% eiwit - koeien jaarrond binnen 	 <ul style="list-style-type: none"> - 80 koeien - rollend jaargemiddelde 10.476 kg melk, 4,15% vet en 3,50% eiwit - beperkt weiden en strostal voor verse koeien
Welke type ligbox hebben de melkkoeien?	Een Greutink DLM-ligbox, een box met een vaste poot achter.	Een R-box, achttien jaar oud.	Een R-box, twaalf jaar oud.	Zwevende boxen.
Wat is de maatvoering van de ligbox?	110 cm breed, 250 cm lang en de schoftboom op 120 cm hoogte.	120 cm breed, 240 cm lang en aan de muurkant 260 cm lang.	120 cm breed, 225 cm lang en aan de muurkant 260 cm lang.	110 cm breed, 220 cm lang.
Waarom dit type ligbox?	De zwevende boxen veroorzaakten bij de koeien kale plekken op de achterhand tussen hak en spronggewricht. De koeien raakten bij het opstaan de onderkant van de onderste buis van de zwevende box en stonden daardoor moeilijker op. In de huidige box liggen de koeien veel vrijer en rechter en hebben ze veel meer buikruimte.	Onze koeien zijn gemiddeld groter dan 150 cm en ook die passen met gemak in onze boxen. Koeien moeten de benen goed kwijt kunnen wanneer ze liggen. Bij het jongvee hebben we zwevende boxen. Maar de boxen staan altijd scheef, je kunt ze niet goed vastzetten. Daar heb ik een hekel aan, ik ben wel een beetje precies.	Ik wil binnen het optimale comfort en de vrijheid voor de koe wel haar ligging kunnen sturen. Dankzij de poot van de R-box gaan zowel grote als kleinere koeien met de achterhand recht in de box liggen. Daardoor blijven de koeien schoner. Schoon melken begint bij schone koeien.	De zwevende box geeft veel kopruimte, maar ik merk wel dat sommige koeien de rug beschadigen omdat ze met de achterhand onder de zwevende box gaan liggen. Bij onze geplande nieuwbouw worden de boxen langer en breder en gaan we op zoek naar een box die ervoor zorgt dat de koe rechter gaat liggen.
Wat is de gebruikte boxbedekking?	De boxmatrassen waren aan vervanging toe. Bovendien konden de liggende koeien de warmte niet goed kwijt en door het zweten legden ze meer melk uit. Daarom zijn de matrassen verwijderd en hebben we diepstrooiselboxen gemaakt.	We zijn begonnen met een boxmatras, een soort vloerbedekking. Die ligt nu nog in de box, maar de box hebben we verlengd met een gegalvaniseerde, schuin oplopende achterrand. Bovenop het matras ligt nu een dik zaagselbed van 10 cm.	Het ligbed ligt 2 cm hoger dan de roostervloer. Achter het ligbed is een betonnen rand gestort van 18 cm hoog. Ik wil de koeien luxe geven en daarom liggen ze op een zaagselbed van minstens 5 cm.	Volgens mij bestaat er geen matras dat zo goed is als een diepstrooiselbox. Een matras zorgt voor irritatie aan de huid. Wij werken met een mengsel van zand en zaagsel, gemiddeld ligt er in de box zo'n 2 tot 3 centimeter.
Welke type en hoeveel strooisel wordt er gebruikt?	Iedere maand kopen we 14 m ³ gebruikte houtkrullen van een manege. Het zaagsel is daar kort gebruikt om de paardenboxen op te strooien en wanneer wij het krijgen, vinden we hier en daar een paardendrol. In de ligbox vind je daar niets van terug.	Bij een lokale houtzagerij haal ik jaarlijks zo'n 80 kuub zaagsel. Dat is hout van de Canadese populier. Dit zaagsel is voor mij bijna heilig, ik wil niets anders. Het is zacht, niet zo droog, waardoor het minder stuift en het kost de helft van gangbaar zaagsel in zakken.	Per dag verbruiken we een paar kilo zaagsel, op jaarbasis 660 kilo per koe. We kopen zaagsel van een plaatselijke zagerij die sparren zaagt.	We zijn zand naast het zaagsel gaan gebruiken omdat zaagsel steeds duurder wordt. Per jaar verbruiken we nu zo'n 80 kuub zaagsel voor 80 koeien. Zand vullen we vier keer per jaar aan.
Hoe wordt er ingestrooid?	Met een trekker en verdeelbak met vijzel ben ik iedere week anderhalf uur bezig met instrooien.	Twee keer per dag vullen we met de hand het zaagselbed bij daar waar nodig is. Twee keer per week strooien we er wat ontsmettingskalk bij.	Elke twee weken vullen we de boxen bij met ongeveer twee kruiwagens zaagsel per box.	Het zand vullen we bij met de bobcat. Dat trekken we in de loop van de tijd naar achteren met de hark en de rest vullen we wekelijks aan met zaagsel.
Hoe vaak maakt u de boxen schoon?	Drie keer per dag.	Twee tot drie keer per dag.	Minimaal drie keer per dag.	Drie keer per dag.
Welke type box zou u nu kiezen?	We hebben geen bouwplannen en we zijn er ook niet zo mee bezig. Deze werkwijze bevat goed, de koeien hebben veel comfort en het celgetal schommelt rond de 100.000. In koecomfort mag je gerust tijd investeren, want weet je wel wat trammelant kost?	Zand zou misschien nog beter zijn in de box, of een afdeling waar een aantal koeien kunnen liggen in het stro. Maar we zijn wel tevreden. Afgelopen jaar hadden we maar één koe met uierontsteking en je mag komen zoeken in onze stal naar een dikke hak.	Ik ben tevreden met mijn boxen, maar voor grote bedrijven zijn ze te bewerkelijk. Ik probeer namelijk om voldoende zaagsel bij de voorpoten, de knieën, te houden en hark daarvoor het zaagsel dagelijks naar voren. De R-box is niet geschikt voor een mat vanwege de pootconstructie, maar anders zou ik bij de voorknie een mat neerleggen om werk te besparen.	We werken met een strogedeelte voor de verse koeien. Dit bevat prima, maar wanneer koeien goed gezond zijn, kunnen ze ook prima functioneren op de roosters. Ik heb een systeem gezien met zandboxen en vastgezette autobanden dat het graven van koeien voorkomt. Dat lijkt me samen met een box die ervoor zorgt dat de koeien recht blijven liggen het meest ideale systeem.